

פרשת מצורע – למד לשונך לומר "איני יודע"

בפרשה כתובים דיני צרעת בתים. כאשר נראה לאדם שיש בביתו נגע צרעת הוא הולך לכוהן ואומר לו: "כנגע נראה לי בבית".

פירש רש"י שאפילו אם בעל הבית חכם והוא יודע בוודאות שיש לו בבית נגע צרעת, הוא לא אומר לכוהן: "נגע נראה לי בבית", אלא הוא אומר: "כנגע נראה לי", לשון ספק.

כתב על כך פרשנו של רש"י, רבי אליהו מזרחי, שהתורה רצתה ללמד אותנו בהלכות דרך ארץ, שלא יאמר אדם על עצמו שהוא טמא, אפילו על דבר שהוא ודאי לו שהוא טמא, אלא יאמר בלשון ספק, כמו שאמרו רבותינו במסכת ברכות (ד.): למד לשונך לומר איני יודע.

התוספות יום טוב בפרושו למסכת נגעים (י"ב ה) כתב שהאדם אומר "כנגע" ולא "נגע", כדי שלא יפתח האדם את פיו לשטן. פירוש הדבר, שאדם לא יגיד דבר רע על עצמו או על אחרים, שמא הדבר יתקיים בגלל אמירתו. ולכן אומרים לאדם שלא יגיד "נגע נראה לי", שהרי יתכן שהנגע הזה יהפוך לצבע טהור לפני בוא הכהן ורק בגלל שהוא כבר אמר "נגע נראה לי", הנגע יישאר טמא ולא ישתנה לצבע טהור.

ללמדנו שאסור לאדם לאבד את התקווה, אלא להאמין שהמציאות יכולה להשתנות, ולכן שלא יגיד "נגע", שכוונתו שאין מה לעשות, אלא יאמר "כנגע", שיתכן ועד שיגיע הכהן המציאות תשתנה לטובה.

את המילים שבתחילת הפסוק "והגיד לכהן לאמר" דרשו רבותינו בסיפרא (עט): "והגיד לכהן" הכהן יברר מדוע הגיע הנגע לביתו של אותו אדם ויגיד לו הכהן: "בני, אין נגעים באים אלא על דיבור לשון הרע, שנאמר: השמר בנגע הצרעת לשמור מאוד ולעשות... זכור את אשר עשה ה' למרים" (דברים כד ח-ט).

וכי מה עניין זה לזה, נגע צרעת ומרים? אלא מלמד שלא נענשה מרים אלא על לשון הרע. והלא הדברים קל וחומר, ומה מרים שדיברה שלא בפניו של משה נענשה, המדבר בגנותו של חברו בפניו, על אחת כמה וכמה.

גלות מצרים התחילה בגלל דיבור של לשון הרע "ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם" (לז ב) פירש רש"י: "כל רעה שהיה רואה יוסף באחיו בני לאה היה מגיד לאביו".

התיקון לכך הוא חג הפסח.

פסח במשמעות של פה - סח. בליל הסדר אנחנו מרבים לספר בפיו בשבחו של הקב"ה, ובכך מתקנים את חטא הפה שגרם לגלות מצרים. אמרו רבותינו: "בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל".

יהי רצון שנזכה עוד השנה להקריב ולאכול קורבן פסח כסידורו ובהלכתו.